

Forslag

til

Lov om benyttelse af betegnelsen arkitekt.

Fremsat den 9. februar 1955 af *undervisningsministeren*.

§ 1.

Stk. 1. Berettigede til at benytte betegnelsen arkitekt er personer, der har bestået afgangsprøven for arkitekter ved Det kgl. Akademi for de skønne Kunster.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan efter indstilling af det i stk. 3 omhandlede fagkyndige nævn tillade, at betegnelsen arkitekt benyttes af personer, der ikke har bestået den i stk. 1 nævnte afgangsprøve, men som på anden måde har godtgjort besiddelsen af sådanne kvalifikationer, der enten tilfredsstiller kravene ved den nævnte prøve eller dog vidner om en så betydelig faglig dygtighed, at betegnelsens anvendelse må anses for velbegrunderet.

Stk. 3. Det i stk. 2 omhandlede fagkyndige nævn nedsættes af undervisningsministeren og består af repræsentanter for arkitektskolen ved Det kgl. Akademi for de skønne Kunster samt for akademirådets fagudvalg af arkitekter, de praktiserende arkitekters organisation, boligministeriet og undervisningsministeriet. Undervisningsministeren træffer nærmere bestemmelser om nævnets sammensætning og dets virksomhed.

§ 2.

Stk. 1. Personer, der ved denne lovs ikrafttræden er medlemmer af akademiets kunstnersamfunds arkitektsektion eller af Danske Arkitekters Landsforbund, bevarer retten til betegnelsen arkitekt.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan efter forhandling med det i henhold til § 1, stk.

3 nedsatte nævn tillade, at andre personer, der senest 6 måneder efter denne lovs ikrafttræden godtgør, at de i det sidste år før lovens ikrafttræden har drevet arkitektvirksomhed som hovederhverv og stadig driver sådan virksomhed, fortsat udøver denne under betegnelsen arkitekt.

Stk. 3. Endvidere kan undervisningsministeren tillade personer, der tidligere har drevet arkitektvirksomhed som hovederhverv, men som på grund af alder, sygdom eller lignende er ophørt hermed uden at overgå til noget andet egentligt erhverv, fortsat at føre betegnelsen arkitekt.

§ 3.

Betegnelsen arkitekt må ikke benyttes af andre end de i henhold til denne lov berettigede personer. Ligeledes er benyttelse i erhvervs- eller reklameøjemed af betegnelser, som er egnet til at hidføre forveksling med betegnelsen arkitekt, derunder navnlig forbindelser af ordet arkitekt med arts- eller fagangivelser, forbudt. Dette gælder dog ikke betegnelsen havearkitekt.

§ 4.

Stk. 1. Overtrædelse af foranstående bestemmelse straffes med bøder.

Stk. 2. Strafforfølgning foretages af det offentlige på begæring af undervisningsministeren eller en forening eller sammenslutning, der af undervisningsministeren er bemyndiget til at fremsætte sådan begæring.

Stk. 3. De i stk. 2 nævnte foreninger eller sammenslutninger er beføjet til samtidig med anmeldelse af en formentlig begået lovovertrædelse at foranledige forbud nedlagt mod overtrædelsen. Sådant forbud forfølges efter lovgivningens almindelige regler.

§ 5.

Stk. 1. Undervisningsministeren bemyndiges til at træffe de fornødne bestemmelser til gennemførelsen af denne lov og til at afholde de hermed forbundne udgifter.

Stk. 2. Denne lov træder i kraft den 1. juni 1955.

Bemærkninger til lovforslaget.

Forslaget er udarbejdet på grundlag af det forslag til lov om benyttelse af betegnelsen arkitekt, der indeholdes i den af arkitektuddannelseskommissionen i foråret 1952 afgivne betænkning, men er i forhold til dette ændret og udvidet på visse punkter.

Forslaget tilsigter at beskytte de byggende, der ikke selv er i besiddelse af sagkundskab på byggeriets område, således at disse fremtidig har sikkerhed for, at betegnelsen arkitekt er en garanti for betryggende kvalifikations tilstedeværelse. Man har i forbindelse med handelsministeriet og boligministeriet overvejet hensigtsmæssigheden af i forbindelse med reglerne om arkitektnavnet at give bestemmelser, hvorefter en anden betegnelse forbeholdtes sådanne persongrupper, som under den hidtil gældende ordning kunne tænkes på basis af en mere håndværkspræget uddannelse at ville benævne sig arkitekter i deres erhverv. Under hensyn til vanskeligheden ved at finde en betegnelse, der dækker over en nogenlunde ensartet uddannelse samt til, at der på dette område næppe er tilstrækkeligt behov for en eneret, har man imidlertid undladt at optage sådanne bestemmelser i det endelige lovforslag.

Forslaget er opbygget således, at de varige regler findes i § 1, stk. 1—2, hvortil stk. 3 knytter sig som supplement. Ifølge bestemmelsen er enhver, der har afgang fra kunstakademiets bygningskole — efter kommissionsbetænkningen benævnt kunstakademiets arkitektkole — berettiget til at benytte betegnelsen arkitekt. Endvidere tilkommer retten — efter prøvelse i hvert enkelt tilfælde — personer, hvis kvalifikationer må sidestilles med de på akademiet uddannedes. Retten skal yderligere kunne tildeles andre, der har vist sig i besiddelse af betryggende evner og kundskaber på arkitektvirksomhedens felter. Endelig fastsættes retningslinierne for sammensætningen af det fagkyndige råd, der skal bistå undervisningsministeren ved behandlingen af sager om opnåelse af retten til at føre arkitektbetegnelsen.

Som overgangsregler gives i § 2 dels en regel om adgang til at bevare betegnelsen for personer, der ved lovens ikrafttræden er medlemmer af kunstakademiets arkitektsektion eller af Danske Arkitekters Landsforbund (der omfatter Akademisk Arkitektforening og Dansk Arkitektforening), dels en regel, der sikrer personer, som uden at have de i de varige regler krævede kvalifikationer driver arkitektvirksomhed under betegnelsen arkitekt, mod at lide skade i deres næringsdrift; yderligere bevarer man arkitektnavnet for sådanne personer, der tidligere har haft arkitektvirksomhed som hovederhverv, men nu ikke længere aktivt udøver dette.

Forslaget indeholder et forbud mod, at betegnelsen benyttes af andre personer end de i henhold til loven berettigede; i forbindelse hermed gives en straffebestemmelse, og endelig fastsættes regler for lovens håndhævelse og gennemførelse.

Til de enkelte paragraffer bemærkes følgende:

ad § 1.

Bestemmelsens 1. stk. fastslår, hvem der uden særlig tilladelse har ret til at benævne sig arkitekt. I stk. 2 og 3 gives regler om ret til benævnelsen efter tilladelse fra undervisningsministeren, der modtager indstilling i sådanne sager fra et fagkyndigt nævn. I henhold til denne regel vil f. eks. personer med udenlandsk arkitektuddannelse af en vis kvalitet kunne opnå ret til den danske arkitektbetegnelse, ligesom også de, der i øjeblikket er i færd med at uddanne sig til arkitekter uden for kunstakademiet, vil kunne opnå retten gennem den heromhandlede bestemmelse.

ad § 2.

Reglen i stk. 1 tilsigter en begrænsning af antallet af sager, som ellers skulle behandles af det i § 1, stk. 3 omhandlede nævn. Stk. 2—3 bevarer retten for personer, der under den hidtidige ordning har opnået velerhvervede rettigheder.

Ved fastsættelsen af det i stk. 2 opstillede krav om arkitektvirksomhedens udøvelse gennem en

vis periode før lovens ikrafttræden har man — under hensyn til vanskelighederne ved at vurdere en virksomhed på grundlag af et så forholdsvist kort tidsrum som $\frac{1}{2}$ år som foreslået af arkitektuddannelseskommissionen — forlænget fristen til et helt år.

Man har overvejet betimeligheden af en yderligere forlængelse af fristen, men har dog ikke ment i overgangsbestemmelsen at burde stille strengere krav til virksomhedens varighed.

At reglen i stk. 2 knytter retten til navnet sammen med en fortsat udøvelse af arkitektvirksomheden, er i overensstemmelse med ønsket om at beskytte de pågældende personer mod økonomisk forringelse af deres stilling.

ad § 3.

Denne regel fastslår ved sin forbudsbestemmelse, at den i loven omhandlede ret er en eneret. Reglen i 2. punktum må forstås således, at personer, der har ret til at benævne sig arkitekt, også har ret til at anvende betegnelsen i forbindelse med arts- eller fagangivelser. Forbudet omfatter således kun personer, der ikke har ret til at føre betegnelsen arkitekt. Undtaget fra forbudet er betegnelsen havearkitekt, idet denne ikke indebærer mulighed for forveksling med betegnelsen for arkitekter, der udfører egentligt bygningsarbejde. Derimod vil benævnelsen møbelarkitekt, der i det af arkitektuddannelseskommissionen udarbejdede lovforslag ganske sidestilles med havearkitektbetegnelsen, rammes af lovens almindelige forbud. Begrundelsen

herfor er, dels det ringe behov for en sådan benævnelse, dels den omstændighed, at betegnelsens faktiske anvendelsesområde ikke som for havearkitektbetegnelsens vedkommende lader sig afgrænse med nogenlunde fasthed, hvorfor faren for betegnelsens anvendelse på områder, hvor den kan hidføre forveksling med bygningskyndige arkitekter, er større.

ad § 4.

Stk. 1 foreskriver bødestraf for overtrædelse af forbudet i § 3. En sådan straffebestemmelse må anses for nødvendig for gennemførelsen af lovens krav. Paragraffen giver iøvrigt regler om strafforfølgningen og om nedlæggelse af forbud. Sagerne bør behandles som politisager. Efter bemyndigelse fra undervisningsministeren kan faglige sammenslutninger opnå vidtgående beføjelser ved forfølgningen af overtrædelser af lovens regler. Bestemmelsen er udformet efter forbillede fra konkurrencelovgivningen, dog at der er tillagt undervisningsministeren selvstændig påtåleret.

ad § 5.

I denne ikrafttrædelsesbestemmelse bemyndiges undervisningsministeren til at træffe de til lovens gennemførelse nødvendige bestemmelser og afholde de med gennemførelsen forbundne udgifter. Det vil f. eks. være naturligt med hjemmel i denne paragraf at fastsætte, at det fagkyndige nævn fører fortegnelse over alle, der er berettiget til at benævne sig arkitekt.